

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра прикордонної служби факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ВОК 05.1 «УПРАВЛІННЯ ПІДРОЗДІЛОМ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ»**  
**(вибіркова освітня компонента/для набору 2020 року)**  
**ОПП «БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ»**

**Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський)

**Галузь знань:** 25 Військові науки, національна безпека, безпека державного кордону

**Спеціальність:** 252 Безпека державного кордону

**Форма навчання:** денна

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Управління підрозділом дільничних інспекторів прикордонної служби», є вибірковою освітньою компонентою для вивчення ОПП «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 3-го семестру на кафедрі Прикордонної служби.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є формування стійких знань, умінь та навичок у курсантів щодо організації та керівництва діяльністю підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби.

Основне завдання навчальної дисципліни є підготувати курсантів до організації та керівництва діяльністю підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби на посаді начальника підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

**знати:** загальну структуру підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби та його призначення, послідовність та зміст роботи начальника підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби щодо організації та керівництва службовою діяльністю підрозділу в різних умовах обстановки, порядок розробки та ведення службових документів з питань організації та керівництва службовою діяльністю підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби, основні завдання роботи з місцевим населенням в інтересах охорони державного кордону, послідовність та зміст роботи з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування в інтересах охорони державного кордону, порядок організації та способи діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби в секторі відповідальності та постах збору інформації, тактику дій порушників законодавства України з прикордонних питань, їх відмінні ознаки, місця (пункти) їх первинної появи та укриття.

**вміти:** організувати службову діяльність підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби, здійснювати керівництво службовою діяльністю підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби, організувати та проводити роботу з місцевим населенням в інтересах охорони державного кордону, організувати та проводити роботу з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування і інтересах охорони державного кордону, організувати та управляти діями підрозділу в різних умовах обстановки, розробляти службові документи щодо планування службової діяльності підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби, виконувати службові завдання в умовах дефіциту часу на прийняття рішення, невизначеності ситуації або неповних даних про обстановку, перешкод у здійсненні службової діяльності за необхідності суворого дотримання чинного законодавства, вимог керівних документів.

**ознайомитись з:** порядком створення та функціонування громадських організацій, завданнями та функціями органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо охорони державного кордону.

**ВИКЛАДАЧІ:**

Викладач кафедри прикордонної служби підполковник Віталій ГРІНЧЕНКО.

**ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Загальна тактика, Фізичне виховання, особиста безпека та застосування сили, Вогнева підготовка, Інженерне забезпечення охорони кордону, Системи та комплекси зв'язку ООДК.

**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Спеціалізовані начальні класи (311,312,306,302), Польовий центр забезпечення навчального процесу НАДПСУ, Слідове містечко.

**ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ**

| Курс                        | Семестр | Кількість кредитів ЄКТС | Кількість годин |                          |                  |                 |                |                   |          |              |                   |   |                     |                      |                      |         |                 |                  |                       | Форми підсумкового контролю |     |                   |         |                        |       |          |  |
|-----------------------------|---------|-------------------------|-----------------|--------------------------|------------------|-----------------|----------------|-------------------|----------|--------------|-------------------|---|---------------------|----------------------|----------------------|---------|-----------------|------------------|-----------------------|-----------------------------|-----|-------------------|---------|------------------------|-------|----------|--|
|                             |         |                         | Загальна        | Усього аудиторних занять | Аудиторна робота |                 |                |                   |          |              |                   |   |                     |                      | Індивідуальна робота |         |                 |                  |                       |                             |     | Самостійна робота | Екзамен | Диференційований залік | Залік |          |  |
|                             |         |                         |                 |                          | лекції           | групові заняття | групова вправа | практичні заняття | семінари | рольові ігри | контрольна робота | Комплексне контрольне (практичне) заняття | *модульний контроль | підсумковий контроль | Усього               | реферат | конспект з теми | переклад текстів | розрахункове завдання | курсова робота              | есе |                   |         |                        |       | ІРГР     |  |
| III                         | 3       | 3                       | 90              | 40                       | 4                | 8               |                | 20                |          |              | 4                 |   |                     | 4                    | 20                   |         | 20              |                  |                       |                             |     |                   |         | 30                     |       | +        |  |
| <b>Усього за дисципліну</b> |         |                         | <b>3</b>        | <b>90</b>                | <b>4</b>         | <b>8</b>        |                | <b>20</b>         |          |              | <b>4</b>          |   |                     | <b>4</b>             | <b>20</b>            |         | <b>20</b>       |                  |                       |                             |     |                   |         | <b>30</b>              |       | <b>+</b> |  |

**Основні методи навчання:** МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

**Основні методи контролю навчальних досягнень:** МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК2.6; МК4.1; МК4.2;

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

| Шифр                           | Компетентність   | Методи контролю  |
|--------------------------------|--|--|
| <b>Загальні компетентності</b> |  |  |
| <b>ЗК-2</b>                    | Здатність приймати обґрунтовані рішення.   | МК2.1; МК2.6; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.4.                      |
| <b>ЗК-4</b>                    | Здатність планувати та управляти часом.  | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1. МК4.4. |
| <b>ЗК-5</b>                    | Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.  | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1. МК4.4. |
| <b>Фахові компетентності</b>   |  |  |
| <b>ФК-8</b>                    | Здатність здійснювати управління підрозділом в ході підготовки та ведення різних форм оперативно-службових дій, видів бою в різних умовах. | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.        |
| <b>ФК-11</b>                   | Здатність віддавати накази та розпорядження, забезпечувати їх виконання та нести відповідальність.   | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.2; МК3.3; МК4.1.        |

## ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

| Шифр         | Компетентність  | Методи навчання   | Оцінювання   |
|--------------|---|---|--|
| <b>ПРН-5</b> | Застосовувати і виконувати положення нормативно-правових актів з прикордонних питань у службовій діяльності.  | МН1.3; МН1.5;<br>МН2.1;МН2.2; МН3.2;<br>МН3.6; МН4.2; МН4.4 | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6;<br>МК3.2; МК3.3; МК4.1. |
| <b>ПРН-6</b> | Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення. | МН1.3; МН1.5;<br>МН2.1;МН2.2; МН3.2;<br>МН3.6; МН4.2; МН4.4 | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6;<br>МК3.2; МК3.3; МК4.1. |
| <b>ПРН-7</b> | Застосовувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, оперативно-розшукові й оперативно-технічні, правозастосовної та правоохоронної діяльності в різних умовах,                     | МН1.3; МН1.5;<br>МН2.1;МН2.2; МН3.2;<br>МН3.6; МН4.2; МН4.4 | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6;<br>МК3.2; МК3.3; МК4.1. |

| Шифр         | Компетентність   | Методи навчання  | Оцінювання   |
|--------------|--|--|--|
|              | розробляти відповідну документацію, звіти, складати процесуальні документи.  |  |  |
| <b>ПРН-8</b> | Виконувати функції управління загальновійськовими та прикордонними підрозділами (прийняття рішення, планування, мотивація та контроль) щодо повсякденної та оперативно-службової діяльності, бойових дій у різних умовах обстановки. | МН1.3; МН1.5;<br>МН2.1; МН2.2; МН3.2;<br>МН3.6; МН4.2; МН4.4 | МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.6;<br>МК3.2; МК3.3; МК4.1. |



**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

| <b>№ теми</b> | <b>№ заняття</b> | <b>Види навчальних занять, завдань</b> | <b>Кількість годин</b> | <b>Найменування теми і навчальні питання</b>   | <b>Література</b>                    |
|---------------|------------------|--|------------------------|--|--------------------------------------|
| <b>1</b>      |                  |  | <b>18</b>              | <b>Залучення місцевого населення до охорони державного кордону України</b>   |                                      |
|               | 1                | лекція                                 | 2                      | Поняття, принципи, форми та методи роботи з місцевим населенням.<br>Навчальні питання:<br>1. Вимоги законодавства України про залучення місцевого населення до охорони державного кордону.<br>2. Принципи, форми та методи роботи з місцевим населенням.   | 1.1, 1,2 1.3,<br>1.11, 1.14          |
|               |                  | Самостійна робота                      | 4                      | Використання місцевого населення в охороні державного кордону шляхом проведення його опитування (інтерв'ювання) посадовими особами Державної прикордонної служби України   | 1.1, 1,2 1.3,<br>1.11, 1.14,<br>3.19 |
|               | 2                | групове заняття                        | 2                      | Діяльність громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону.<br>Навчальні питання:<br>1. Порядок створення громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону.<br>2. Завдання, обов'язки та права членів громадських формувань.<br>3. Припинення діяльності громадських формувань.   | 1.1, 1,2 1.3,<br>1.11, 1.14,<br>3.19 |
|               |                  | Самостійна робота                      | 4                      | Основні нормативно-правові акти, які регламентують порядок діяльності громадських формувань.   | 1.1, 1,2 1.3,<br>1.11, 1.14,<br>3.19 |
|               | 3                | групове заняття                        | 2                      | Забезпечення діяльності громадських формувань з охорони державного кордону.<br>Навчальні питання:<br>1. Порядок забезпечення службовими приміщеннями громадських формувань з охорони державного кордону.<br>2. Порядок підготовки членів громадських формувань до охорони державного кордону.<br>3. Нагляд і контроль за додержанням законодавства громадськими формуваннями з охорони державного кордону. | 1.1, 1,2 1.3,<br>1.11, 1.14,<br>3.19 |
|               | 4                | групове заняття                        | 2                      | Порядок використання громадських формувань в   | 1.1, 1,2 1.3,                        |



| № теми | № заняття | Види навчальних занять, завдань | Кількість годин | Найменування теми і навчальні питання  | Література                           |
|--------|-----------|---------------------------------|-----------------|--|--------------------------------------|
|        |           |                                 |                 | охороні державного кордону<br>Навчальні питання:<br>1. Виконання завдань членами громадських формувань в складі прикордонних нарядів.<br>2. Виконання членами громадських формувань конкретних доручень начальника підрозділу охорони державного кордону.  | 1.11, 1.14, 3.19                     |
|        |           | Самостійна робота               | 6               | Порядок створення та організації роботи загонів юних друзів прикордонників   | 1.11, 1.14, 3.19                     |
|        | 5         | групове заняття                 | 2               | Зміст роботи посадових осіб підрозділу охорони державного кордону з формування позитивного іміджу Державної прикордонної служби України<br>Навчальні питання:<br>1. Підготовка та проведення заходів підвищення авторитету прикордонного відомства.<br>2. Організація роботи в закладах освіти на ділянці підрозділу охорони державного кордону.   | 1.1, 1.2 1.3, 1.11, 1.14, 1.15, 3.19 |
|        |           | Самостійна робота               | 4               | Алгоритм створення громадських формувань   | 1.11, 1.14, 1.15, 3.19               |
|        | 6         | практичне заняття               | 4               | Створення громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону.<br>Навчальні питання:<br>1. Підготовка до загальних зборів щодо утворення громадських формувань.<br>2. Проведення загальних зборів щодо створення громадського формування.   | 1.1, 1.2 1.3, 1.11, 1.14, 1.15, 3.19 |
|        | 7         | практичне заняття               | 2               | Робота офіцерів з керівництвом громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону та органами місцевого самоврядування.<br>Навчальні питання:<br>1. Підготовка та проведення спільної наради з управлінням громадського формування.<br>2. Підготовка та проведення спільної наради з керівництвом органів місцевого самоврядування щодо створення громадського формування. | 1.11, 1.14, 1.15, 3.19               |
|        |           | Індивідуальна                   | 4               | Конспект з теми №1.  | По темі №1                           |

| № теми | № заняття | Види навчальних занять, завдань | Кількість годин | Найменування теми і навчальні питання   | Література          |
|--------|-----------|---------------------------------|-----------------|---|---------------------|
|        |           | робота                          |                 |   |                     |
|        |           | Самостійна робота               | 6               | Підготовка до контрольної роботи по темі №1.  | По темі №1          |
|        | 8         | контрольна робота               | 2               | <b>Модульний контроль №1</b><br>Контрольна робота по темі №1  | По темі №1          |
| 2      |           |                                 | <b>18</b>       | <b>Організація та управління підрозділом дільничних інспекторів прикордонної служби</b>   |                     |
|        | 1         | лекція                          | 2               | Робота начальника підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби з організації та управління діяльністю.<br>Навчальні питання:<br>1. Відповідальність, права та обов'язки начальника підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>2. Основні вихідні дані для планування діяльності підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>3. Планування службової діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>4. Контроль за діяльністю дільничних інспекторів прикордонної служби. | 1.11, 1.14,<br>1.33 |
|        | 2         | практичне заняття               | 2               | Підготовка до проведення зборів дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>Навчальні питання:<br>1. Узагальнення даних обстановки на ділянці відповідальності.<br>2. Підготовка до зборів дільничних інспекторів прикордонної служби.   | 1.11, 1.14          |
|        |           | Індивідуальна робота            | 6               | Відпрацювання план конспекту проведення занять з дільничними інспекторами прикордонної служби по тематиці заданій викладачем.   | 1.1, 1,2 1.3        |
|        | 3         | практичне заняття               | 6               | Проведення зборів дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>Навчальні питання:<br>1. Перевірка наявності особового складу.<br>2. Заслуховування результатів діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>3. Планування діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби на наступний тиждень.<br>4. Відпрацювання звітних документів за тиждень.<br>5. Проведення заходів по роботі з персоналом.  | 1.11, 1.14          |

| № теми                      | № заняття | Види навчальних занять, завдань | Кількість годин | Найменування теми і навчальні питання   | Література          |
|-----------------------------|-----------|---------------------------------|-----------------|---|---------------------|
|                             | 4         | практичне заняття               | 6               | Практика діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби.<br>Навчальні питання:<br>1. Підтримання взаємодії з членами громадських формувань.<br>2. Підтримання взаємодії з органами місцевого самоврядування.<br>3. Підтримання взаємодії з правоохоронними органами та органами державної влади.<br>3. Відпрацювання звіту дільничних інспекторів прикордонної служби про результати діяльності. | 1.11, 1.14,<br>1.33 |
|                             |           | Індивідуальна робота            | 6               | Відпрацювання схеми оповіщення на ділянці відповідальності начальника підрозділу дільничних інспекторів прикордонної служби.  |                     |
|                             |           | Індивідуальна робота            | 4               | Конспект з теми №2.   | По темі №2          |
|                             |           | Самостійна робота               | 6               | Підготовка до контрольної роботи по темі №2   | По темі №2          |
|                             | 5         | контрольна робота               | 2               | <b>Модульний контроль №2</b><br>Контрольна робота по темі №2  | По темі №2          |
| <b>Залік</b>                |           |                                 | <b>4</b>        |   |                     |
| <b>Разом за 3 семестр</b>   |           |                                 | <b>40</b>       |   |                     |
| <b>Усього за дисципліну</b> |           |                                 | <b>90</b>       |   |                     |

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

### 1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Закон України «Про державний кордон України».
- 1.2. Закон України «Про Державну прикордонну службу України».
- 1.3. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону».
- 1.4. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України».
- 1.5. Закон України «Про Національну поліцію».
- 1.6. Постанова Кабінету міністрів України № 1306 від 10 жовтня 2001 року «Про Правила дорожнього руху».
- 1.7. Постанова Кабінету міністрів України № 1147 від 27 липня 1998 року «Про прикордонний режим» (зі змінами).

1.8. Постанова Кабінету міністрів України № 48 від 18 січня 1999 року «Порядок здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні».

1.9. Постанова Кабінету міністрів України № 1199 від 03 серпня 1998 року «Про контрольовані прикордонні райони».

1.10. Розпорядження Кабінету міністрів України № 687-р від 24 липня 2019 року «Про схвалення Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року».

1.11. Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015 року № 1261.

1.12. Положення про відділ прикордонної служби, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.04.2016 року №311.

1.13. Інструкція про порядок взаємодії дільничних інспекторів прикордонної служби Державної прикордонної служби України та дільничних офіцерів поліції Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 року № 689.

1.14. Інструкція з організації службової діяльності дільничних інспекторів прикордонної служби державної прикордонної служби України затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.05.2018 року № 396.

1.15. Інструкція про роботу з громадськими формуваннями з охорони державного кордону затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України № 948 від 15 вересня 2014 року.

1.16. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2017 №686 «Про затвердження Порядку в'їзду і перебування в місцевості, яка знаходиться між державним кордоном і лінією прикордонних інженерних споруджень, громадян України та інших осіб».

1.17. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 1075 від 07.09.2015 року «Про затвердження Додаткових тимчасових режимних обмежень у контрольованих прикордонних районах».

1.18. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 6 від 12.01.2016 року «Про затвердження Положення про прикордонних представників та їх апарат».

1.19. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України №31 від 27 квітня 2018 року «Про організацію і здійснення перевірок державного кордону, інженерних споруд та загороджень, берегової смуги та узбережжя прикордонних водних об'єктів у 2018-2020 роках».

1.20. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 2 від 11 січня 2018 року «Про організацію ведення, обліку та зберігання службових документів і документації».

1.21. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України №102 від 12 листопада 2018 року «Про внесення змін до наказу Адміністрації Держприкордонслужби від 11.01.2018 №2».

1.22. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України №79 від 26 вересня 2019 року «Про внесення змін до наказу Адміністрації Держприкордонслужби від 11.01.2018 №2».

1.23. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 61 від 19 липня 2019 року «Про затвердження порядку оформлення графічних оперативно-службових (бойових) документів в Державній прикордонній службі України».

1.24. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 26 вересня 2017 року № 80 «Про затвердження Інструкції з діловодства в Адміністрації Державної прикордонної служби України».

1.25. Розпорядження Адміністрації Державної прикордонної служби України № 374 від 29 серпня 2009 року Про схвалення методичного посібника «Відомчі стандарти культури прикордонної служби».

1.26. Практичні рекомендації з організації планування дій органів і підрозділів охорони державного кордону при виникненні кризових ситуацій воєнного стану, затверджені Першим заступником Голови ДПСУ 23.06.2018 року.

1.27. Наказ Голови Держкомкордон України від 17.12.1997 р. № 460 «Про затвердження Інструкції по спостереженню, оповіщенням та донесення у ПВУ на морській (річковій) ділянці державного кордону і у виключній (морській) економічній зоні».

1.28. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 70 від 4.02.2009 року «Про організацію діяльності центрів управління службою в Державній прикордонній службі України».

1.29. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 45 від 28.03.2016 р. «Про вдосконалення організації прикордонно-представницької роботи».

1.30. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України, затверджена наказом АДПСУ від 21.10.2003 року №200.

1.31. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України Частина I, затверджена наказом АДПС України від 29.12.2009 року №1040 (зі змінами).

1.32. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України Частина II, затверджена наказом АДПС України від 29.12.2009 року №1040 (зі змінами).

1.33. Організаційно-методичні рекомендації щодо організації оперативно-службової діяльності відділень інспекторів прикордонної служби, затверджені першим заступником Голови ДПС України. – 2018 рік.

## **2. Базова література**

### **1. Нормативно-правові акти**

2.1. Охорона та захист державного кордону в умовах загострення воєнно-політичної обстановки : підручник / колектив кафедри. – Хмельницький, 2016. – 220 с.

2.2. Руденко В.П. Прикордонне слідопитство: Навчальний посібник для слухачів та курсантів. – Хмельницький: Видавництво ПівУ, 1994. – 96 с.

2.3. Служба прикордонних нарядів : навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 446 с.

2.4. Основні положення підготовки інспектора прикордонної служби до дій в різних умовах обстановки: навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 457 с.

2.5. Основні графічні оперативно-службові документи, які розробляються в підрозділі охорони державного кордону : альбом схем / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 95 с.

2.6. Управління прикордонним підрозділом: навчальний посібник / авторський колектив – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 421 с.

### 3. Допоміжна

- 3.1. Наказ Міністерства внутрішніх справ України №190 від 21 березня 2016 року «Про затвердження Положення про прикордонну комендатуру швидкого реагування Державної прикордонної служби України».
- 3.2. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 167 від 02.03.2006 року «Про здійснення в Державній прикордонній службі України провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 85, 121-1, 185-10, 191, 195, 202, 203, 204, 204-1, 205, 206, 206-1, 207 Кодексу України про адміністративні правопорушення».
- 3.3. Наказ МВС України №971 від 30 листопада 2018 року «Про затвердження Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України».
- 3.4. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 996 від 09 жовтня 2018 року «Про затвердження Плану реагування Державної прикордонної служби України на надзвичайні ситуації».
- 3.5. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 69 від 21 серпня 2018 року «Про сили і засоби Державної прикордонної служби України для реагування на надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру».
- 3.6. Конвенція ООН по міжнародному морському праву від 10 грудня 1982 року (Ратифіковано Законом від 03.06.99 N 728-XIV ( 728-14 )// ВВР. – 1999. - N 31. – 254ст.).
- 3.7. Методичні рекомендації «Основні підходи до використання в охороні державного кордону новітніх технічних засобів».
- 3.8. Порядок роботи органів управління Державної прикордонної служби України з підготовки до оперативно-службової діяльності в наступному календарному році або іншому періоді, затверджений наказом МВС від 26 квітня 2018 року № 350.
- 3.9. Методичні рекомендації з організації охорони державного кордону в місцях тривалого несення служби – Київ, 2016 року.
- 3.10. Методичні рекомендації з організації прикордонно-представницької діяльності від 28 березня 2016 року схвалені Заступником Головного Прикордонного Уповноваженого України В. Серватюком.
- 3.11. Тимчасовий порядок здійснення контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів та вантажів вздовж лінії зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, затверджений наказом першого заступника керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України (керівника Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей) №27-ог від 22 січня 2015 року.
- 3.12. Сторожук В.Ф., Фаріон О.Б., Білорус А.М. Збірник нормативно-правових актів з питань прикордонної служби. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2011. – 352 с.
- 3.13. Царьов Ю.О., Купрієнко Д.А. Засоби візуального спостереження охорони державного кордону: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2010. – 164 с.
- 3.14. Альбом схем з слідопитства. Видавництво ІПВУ, 1994. – 24 с.
- 3.15. Руденко В.П., Мазур В.Ю., Ставицький О.М. Організація та методика проведення тренувань особового складу прикордонної застави зі слідопитства: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАПВУ, 2002. – 47 с.
- 3.16. Литвин М. М., Мисик А. Б., Катеринчук І. С. Методики оперативно-тактичних розрахунків: навчальний посібник / - Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2004. – 108 с.
- 3.17. Моніторинг державного кордону на ділянці відділу прикордонної служби: навчальний посібник / Трембовецький О.Г., Білорус А.М. та ін. - Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2015. - 251 с.

- 3.18. Охорона державного кордону прикордонним підрозділом: навчальний посібник / О. Г. Трембовецький, С. О. Каштелян, І. Г. Блощинський та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 276 с.
- 3.19. Робота з місцевим населенням в прикордонних областях: навчальний посібник / Матусяк Е.В., Сторожук В.Ф., та ін.. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2013 р. – 240 с.
- 3.20. Служба прикордонних нарядів: курс лекцій / Баратюк В. І., Паламарчук Ю.С., Каштелян С. О. та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2008 р.
- 3.21. Тактика застосування сил та засобів підрозділів охорони кордону в умовах ускладнення соціально–політичної (військово-політичної) обстановки. Навчальний посібник / Кривий І.В., Трембовецький О.Г., Білорус А.М., та ін. – Хмельницький: НАДПСУ, 2016 р – 185 с.
- 3.22. Протоколи між Адміністрацією Держприкордонслужби України та Головним Комендантом Прикордонної варті Республіки Польща про спільне патрулювання від 08.12.2010 та від 25.09.2014.
- 3.23. Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова про спільне патрулювання українсько-молдовського державного кордону від 20.12.2011.
- 3.24. Протокол між Адміністрацією Держприкордонслужби України та Прикордонною службою Республіки Молдова про організацію спільного патрулювання на українсько-молдовському державному кордоні від 06.06.2012.
- 3.25. Протокол між Адміністрацією Держприкордонслужби України та Поліцією Угорщини про спільне патрулювання українсько-угорського державного кордону від 29.10.2013.
- 3.26. Угода між Адміністрацією Держприкордонслужби України та Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки про спільне патрулювання українсько-словацького державного кордону від 30.10.2013.
- 3.27. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про спільне патрулювання українсько-румунського державного кордону від 21.04.2016.
- 3.28. Протокол між Адміністрацією Держприкордонслужби України та Міністерством внутрішніх справ Румунії щодо виконання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про спільне патрулювання українсько-румунського державного кордону від 31.05.2016.
- 3.29. Порядок оформлення оперативних (бойових) документів, затверджений наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 25.04.2018 року №170.

#### **4. Інформаційні ресурси**

- 4.1 Офіційний сайт Державної прикордонної служби України –<http://rvu.gov.ua>.
- 4.2. Офіційний сайт Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького – <http://nadpsu.edu.ua>.
- 4.3. Електронний каталог бібліотеки Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького <http://ian-server/>
- 4.4. Навчально-методичний сайт кафедри прикордонної служби <http://0.241.25.222>
- 4.5. Прикордонна служба Польщі <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 4.6. Прикордонна служба Словацької Республіки <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

- 4.7. Прикордонна служба Угорщини <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 4.8. Прикордонна служба Румунії <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 4.9. Прикордонна служба Республіки Молдова <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 4.10. Прикордонна служба Республіки Білорусь <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 4.11. Прикордонна служба РФ <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

## ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

### ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

### Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;



- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

**Додаток А**  
**Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень**

| Шифр  | Метод навчання     |
|---|--------------------|
| <b>1. Словесні методи</b>                                 |                    |
| МН 1.1  | Лекція             |
| МН 1.2  | Розповідь          |
| МН 1.3  | Пояснення          |
| МН 1.4  | Бесіда             |
| МН 1.5  | Інструктаж         |
| МН 1.6  | Дискусія           |
| МН 1.7  | Диспут             |
| <b>2. Наочні методи</b>                                   |                    |
| МН 2.1  | Демонстрація       |
| МН 2.2  | Ілюстрація         |
| МН 2.3  | Спостереження      |
| <b>3. Практичні методи</b>                                |                    |
| МН 3.1  | Лабораторна робота |
| МН 3.2  | Практична робота   |
| МН 3.3  | Пробні вправи      |
| МН 3.4  | Творчі вправи      |
| МН 3.5  | Усні вправи        |
| МН 3.6  | Практичні вправи   |
| МН 3.7  | Графічні вправи    |
| МН 3.8  | Технічні вправи    |
| МН 3.9  | Групові вправи     |
| <b>4. Методи самостійного та індивідуального навчання</b> |                    |
| МН 4.1  | Рецептивний        |
| МН 4.2  | Репродуктивний     |
| МН 4.3  | Евристичний        |
| МН 4.4  | Дослідницький      |

| Шифр                           | Метод контролю навчальних досягнень |
|--------------------------------|-------------------------------------|
| <b>1. Попередній контроль</b>  |                                     |
| МК 1.1                         | Вибірковий усний                    |
| МК 1.2                         | Фронтальний письмовий               |
| МК 1.3                         | Фронтальний тестовий                |
| МК 1.4                         | Фронтальний проблемний              |
| <b>2. Поточний контроль</b>    |                                     |
| МК 2.1                         | Вибірковий усний                    |
| МК 2.2                         | Колоквіум                           |
| МК 2.3                         | Контрольна робота                   |
| МК 2.4                         | Тестування                          |
| МК 2.5                         | Захист звіту з лабораторної роботи  |
| МК 2.6                         | Захист звіту з практичної роботи    |
| МК 2.7                         | Індивідуальна розрахункова робота   |
| МК 2.8                         | Реферат                             |
| <b>3. Рубіжний контроль</b>    |                                     |
| МК 3.1                         | Фронтальний письмовий               |
| МК 3.2                         | Фронтальний тестовий                |
| МК 3.3                         | Фронтальний проблемний              |
| <b>4. Підсумковий контроль</b> |                                     |
| МК 4.1                         | Усний                               |
| МК 4.2                         | Письмовий                           |
| МК 4.3                         | Тестовий                            |
| МК 4.4                         | Проблемний                          |